

NIEUWSBRIEF

Informatieblad voor en door leden van

Serama Speciaalclub Nederland

opgericht: 15 november 2013

11e jaargang (2024)

Nr.4

BESTUUR SERAMA SPECIAALCLUB NEDERLAND

voorzitter: Aaltinus Timmer

secretaris: ***vacant***

penningmeester: Dinie Bosch

bestuurslid: Alex Bekker

bestuurslid: ***vacant***

bestuurslid: Jan Kip

bestuurslid: René Bosch

SERAMASPECIAALCLUB.NL website : Alex Bekker alexbekker6@gmail.com
<http://www.seramaspeciaalclub.nl/>

REDACTIE : Aaltinus Timmer
correspondentie nieuwsbrief aaltinus.timmer@ziggo.nl

Lidmaatschap:

€ 15,00 volwassen lid

€ 7,50 jeugdlid

€ 7,50 1e extra gezinslid

€ 5,00 2e extra gezinslid en daarop volgend gezinslid

Eenmalige inschrijfkosten: € 5,00

Rabobank NL22 RABO 0360 6001 66 tnv Serama Speciaalclub Nederland

Contributie gaarne voldoen per automatische incasso.

Bij geen automatische incasso wordt er € 2,00 in rekening gebracht

Bij beëindiging lidmaatschap, opzeggen bij secretariaat voor 1 december.

Indien van toepassing, opzeggen lidmaatschap KLN, voor 1 december bij KLN.

VAN DE REDACTIE

Voor U ligt alweer de laatste Nieuwsbrief van het jaar.

Wat treft U hierin al zo aan ?

- De rubriek „Even voorstellen.. gaat van start, waarbij Hilco Ketelaar de eerste aanzet geeft.
- Veel aandacht voor de Nationale Seramadag
- Een keuringverslag van een Jongdierendag waar ook serama's gekeurd werden. Hierin worden ook enkele “not done's” besproken.
- De rubriek , Foto van de maand.
- Een heel interessant artikel over geslachtsbepaling in het ei.

Veel leesplezier gr. Aaltinus Timmer (redactie)

VAN DE VOORZITTER

Beste Serama vrienden

We naderen het einde van het jaar als ik dit voorwoord schrijf.

Gelukkig hebben we weer een Nationale Seramadag kunnen organiseren op 16 november. Maar wat hadden we geluk. Een week later was er weer een uitbraak van vogelgriep en alles ging meteen op slot, ook werd er een tentoonstelling verbod uitgevaardigd.

Even was er nog hoop op onze Clubshow , tijdens de Noordshow in januari, maar sinds 7 december is die hoop ook vervlogen, wegens een uitbraak in Friesland.

“Gelukkig hebben we de foto's nog”.

De feestdagen staan weer voor de deur als je deze Nieuwsbrief ontvangt.

Dat zijn dagen waar door velen naar wordt uitgezien.

Maar voor hen die door ziekte of het verlies van dierbaren zijn getroffen, kunnen het ook dagen zijn waar ze tegenop zien. Ik wil hen veel sterkte en toch ook goede dagen toe wensen.

Aaltinus Timmer (voorzitter)

VAN DE BESTUURSTAFEL

Mededeling.

Ergens in april zal de Jaarvergadering weer plaats vinden.

We kunnen nog geen exacte datum noemen, omdat de vorige locatie niet meer beschikbaar is. We moeten dus op zoek naar een andere locatie , het liefst ergens in het midden van het land. Wie iets weet mag contact met mij opnemen.

Zoals al was medegedeeld in de vorige Nieuwsbrief wordt een begin gemaakt met een nieuwe rubriek,**Even voorstellen**..... om toch nog een persoonlijk tintje toe te kunnen voegen.

Onderstaande vragen zijn hierbij leidend, maar wil je nog iets extra's onder de aandacht brengen, schroom niet.

Ik ben :

Mijn gezinssituatie is :

Ik kwam in aanraking met Serama's/mijn eerste serama's :

Andere dieren thuis :

Ik ben actief in een plaatselijke vereniging /speciaal club./KLN-NBS :

Andere hobby's die ik heb:

Fok/verzorging tips :

Wat ik verder nog kwijt wil :

Het spits wordt afgebeten door **Hilco Ketelaar**, geen lid, maar wel een fervent serama liefhebber. We kennen Hilco ook als keurmeester. Hij heeft al eens een paar keer een keuring verzorgd bij de Serama Speciaal Club.

Ik ben :

Hilco Ketelaar

Mijn gezinssituatie is :

44 jaar gehuwd met mijn vrouw Willy. Beide dochters zijn uit huis en zelfstandig. We hebben 3 kleinkinderen waar we met zekere regelmaat en met veel plezier op passen. Vanaf 1 juli 2023 ben ik met pensioen. Daarvoor was ik accountant.

Ik kwam in aanraking met Serama's / mijn eerste Serama's :

Als keurmeester van hoenders en dwerghoenders heb ik mij bij de eerste mogelijkheid aangemeld voor de opleiding tot Serama keurmeester . Na de studie en opleidingsdag ben ik aangesteld tot A keurmeester Serama. Zelf heb ik nooit Serama's gefokt of gehouden. Het keuren van Serama is heel specifiek en trekt mij wel aan.

Andere dieren thuis :

Zelf heb ik meerdere rassen dwerghoenders gefokt en gehouden. Vooral tijdens mijn opleiding tot keurmeester. Jarenlang heb ik o.a. Barnevelderkrielen en Welsumerkrielen gehouden. Momenteel fok ik al ongeveer 15 jaar Hollandse Kriel in de kleurslag zilverpatrijs en al 20 jaar de grote Welsumers. Mijn vrouw heeft goudvissen in een vijver. Verder wat ongewenste dieren rond het huis: vooral deze zomer veel slakken.

Ik ben actief in een plaatselijke vereniging / speciaal club ./ KLN-NBS:

Binnen de kippenwereld ben ik voorzitter van de Welsumerclub, voorzitter van de Groninger Pluimvee Club, bestuurslid van de Vereniging voor Hoender- en Dwerghoender keurmeesters, penningmeester van de Dierenparade Noordshow. Daarnaast heb ik nog een aantal bestuursfuncties binnen maatschappelijke verenigingen.

Andere hobby's die ik heb: Tuinieren, vooral de groentetuin, klaverjassen op een vaste avond in de wintermaanden, voetbal kijken (FC Groningen), vissen en bij mooi weer fietsen.

Fok / verzorging tips :

Ik heb een bijlage bijgevoegd van de basisverzorgingstips voor kippen.

Dit A4-tje geef ik vaak mee aan liefhebbers die een paar kippen bij mij kopen. Het blijkt dat zelfs ervaren kippenhouders hierbij baat hebben.

Het gebruik van appelazijn dat ik daar beschrijf bevalt mij uitstekend. Sinds ik dat toedien heb ik geen enkele keer coccidiose bij mijn kippen geconstateerd. En dat al inmiddels een behoorlijk aantal jaren.

Via de Lakenvelderclub heb ik de laatste 3 jaar het middel Exzolt kunnen aanschaffen. Dat is een wonderbaarlijk effectief middel tegen bloedmijt, maar ook de Noorse vogelmijt. En het helpt ook tegen wormen.

Wat ik verder nog kwijt wil :

Ga vooral door met de fok en het houden van de Serama. En als de uitslag op een keuring je een keertje tegenvalt, laat je dan niet ontmoedigen om door te gaan. Probeer altijd goed te begrijpen waarom je diertje niet helemaal aan de verwachtingen voldeed. Vraag gerust aan de keurmeester en andere fokkers. Ze willen vast graag helpen met de uitleg.

Basisverzorgingstips voor kippen

Voeding en water:

Vooraf zomers het water dagelijks verversen. In de herfst en wintermaanden minimaal 3 x per week.

Voor een goede darmflora 1 x per 3 weken gedurende 3 dagen aaneengesloten appelazijn aan het water toevoegen in de volgende dosering: Dag 1: 1 eetlepel per 2 liter water; Dag 2 en 3: 1 eetlepel per 1 liter water; kuikens vanaf 6 weken tot 15 weken dezelfde hoeveelheid en dan 1 keer per 2 weken.

Het volledige opfokvoer verstrekken tot aan de leg of daarmee doorgaan tijdens de leg tot de zak leeg is en daarna geleidelijk overschakelen op legkorrel of legmeel. Wil je met de eieren broeden, dan minimaal 6 weken voor het eieren rapen foktoomvoer verstrekken en de haan minimaal 2 weken voor het rapen van de eieren bij de hennen plaatsen.

Zorg verder dat de kippen altijd over kippengrit en maagkiezel beschikken, het liefst in aparte bakjes. Ververs dit maandelijks.

Ongedierte:

Vooraf in de zomer kan de rode bloedmijt de kippen en uzelf veel overlast bezorgen. Een simpel middel tegen de bloedmijt is de gele Dasty. Dit ontvettingsmiddel is voor weinig geld te koop bij de Wibra. Als je dit op de zitstokken spuit zullen de kippen geen last van de bloedmijten hebben. Doe dit in de koudere maanden 1 x per 6 weken en in de warme zomermaanden 1 x per 2 weken.

Een ander zeer goed middel tegen bloedmijt is Exzolt, te verkrijgen via de dierenarts of sommige speciaalclubs. Dat doe je door het drinkwater.

In de legnesten leg je wat tabakstengel of shag kruimels. Door de bodembedekking kun je diatomeenaarde strooien. Verder zal de mogelijkheid tot het nemen van een stofbad de kippen helpen om zichzelf te behoeden voor ongedierte.

Kalkpootmijt bestrijd je door de poten te wassen, te drogen en met een vet middel in te smeren. Dit kun je het beste ook preventief doen.

Huisvesting:

Kippen kunnen goed tegen kou maar slecht tegen vocht en tocht. Zorg dat het hok goed droog en geventileerd is zonder dat het tocht. Geef de kippen een vlakke (scherpe randen afgerond) zitstok die verhoogd is. Kippen willen graag zo hoog mogelijk overnachten, dus de zitstokken zijn het hoogst in het hok. Als je daaronder een mestplank maakt, dan zullen de uitwerpselen van de nacht niet op de bodembedekking belanden. De mestplank wekelijks schoonmaken met een mestkrabber en wat van het bodemstrooisel erop verspreiden om het aankoeken van de mest te voorkomen.

Als bodemstrooisel kun je hennepstrooisel of houtkrullen gebruiken en daardoor heen wat diatomeenaarde strooien. Hennep kan op de composthoop, houtkrullen niet. Zorg dat de kippen droge voeten houden in de binnenren.

Nuttige adressen:

www.welsumerclub.nl

www.hollandsekriel.nl

www.baroen.nl

boek De Welsumer te koop met veel tips over opfok,
voeding, ongedierte en huisvesting voor alle kippenrassen

voor diatomeenaarde

© Hilco Ketelaar

*Voorstel is dat **Combinatie Dinie en René Bosch** zich de volgende keer willen "voorstellen."*

Nationale Serama Dag

Na een periode van 5 jaar (corona en vogelgriep) kon het bestuur eindelijk weer een Nationale Seramadag organiseren.

Op 16 november waren er in de kerk in Breedenbroek 73 serama's ingezonden van 10 fokkers.

Direct bij de entree binnen, werd men al verwelkomt door enkele serama's die daar vrij op tafel rondliepen en die uit straalden dat ze geknuffeld wilden worden.

Gaandeweg de dag werd daar door, met name jeugdige bezoekers, gehoor aan gegeven.

Vanwege het onverwachte hoge aantal inschrijvingen, waren we genoodzaakt om er nog een 2^e keurmeester bij te regelen.

Gelukkig was dhr. Hans Tenbergen bereid. De andere keurmeester was dhr. Rick Roelfsema.

Na een welkomstwoord van de voorzitter kon de keuring beginnen.

Het was een z.g. open keuring.

Dit houdt in, dat de fokkers bij de keuring aanwezig konden zijn, om direct de bevindingen van de keurmeester in ontvangst te nemen.

Het was een gezellig drukke dag, waar redelijk wat bezoekers op af kwamen.

Velen verbaasden zich over het kleinste en tamste kipje en vooral over het feit, dat ze mooi op de tafel bleven zitten tijdens de bespreking door de keurmeester.

Tussen de middag werd er gebruikt gemaakt van de lunch en die liet ieder zich goed smaken.

Rond 15.00 uur hadden de keurmeesters alle dieren beoordeeld en konden de mooiste vast gesteld worden. Altijd weer spannend.

Om 16.00 uur volgde de prijsuitreiking, bestaande uit bekens en oorkondes.

Nadat ieder even mee hielp met het opruimen van de kooien, zoals het hoort, keerde iedereen met een welgedaan gevoel naar huis.

De volgende oorkondes werden uitgereikt.

Fraaiste serama van de show	<i>J. Venema</i>
Fraaiste serama van de show op 1 na	<i>A. Timmer</i>
Fraaiste serama van de show op 2 na	<i>Comb. René en Dinie Bosch</i>
Fraaiste serama van de show op 3 na	<i>J. Kip</i>

Fraaiste serama A - klasse	<i>M. Luichies</i>
Fraaiste serama A - klasse op 1 na	<i>L. Migchelsen</i>

Fraaiste serama B - klasse	<i>J. Venema</i>
Fraaiste serama B - klasse op 1 na	<i>L. Migchelsen</i>
Fraaiste serama B - klasse op 2 na	<i>L. Migchelsen</i>

Fraaiste serama C - klasse	<i>Comb. René en Dinie Bosch</i>
Fraaiste serama C - klasse op 1 na	<i>J. Kip</i>
Fraaiste serama C - klasse op 2 na	<i>N. Duursma</i>

Fraaiste serama Jeugd - klasse	<i>J. Venema</i>
Fraaiste serama Jeugd - klasse op 1 na	<i>A. Timmer</i>
Fraaiste serama Jeugd - klasse op 2 na	<i>J. Kip</i>
Fraaiste serama Jeugd - klasse op 3 na	<i>L. Migchelsen</i>
Fraaiste serama Jeugd - klasse op 4 na	<i>E. de Wit</i>
Fraaiste serama Jeugd - klasse op 5 na	<i>Comb. René en Dinie Bosch</i>

Fraaiste trio

J. Venema

Fraaiste collectie

J. Venema

mooiste serama van de show:

Jan Venema

Mooiste serama van de show op 1 na :
Aaltinus Timmer

Mooiste serama van de show
op 2 na
**Comb. Dinie en René
Bosch**

Mooiste serama van de show
op 3 na:
Jan Kip

Hieronder nog enkele , ook erg mooie dieren

Jan Venema

Esmeralda de Wit

Luuk Migchelsen

Jan Kip

Niels Duursma

Luuk Migchelsen

Marcha Luigies

Andries Vinke

Catalogus Nationale Seramadag.

pred	kooi	varieteit	M/V	A/B/C of jeugd	inzender	keurmeester
ZG93	1	GLAD	M	B	A.Bekker	R. Roelfsema
ZG94	2	GLAD	M	C	J.Kip	R. Roelfsema
ABS	3	GLAD	M	B	M.Zweers	R. Roelfsema
ZG94	4	GLAD	M	C	N.Duursma	R. Roelfsema
DIS	5	GLAD	M	C	J.Kip	R. Roelfsema
F96	6	GLAD	M	C	Comb. René en Dinie	R. Roelfsema
F96	7	GLAD	V	B	L.Migchelsen	R. Roelfsema

ZG94	8	GLAD	V	A	L.Migchelsen	R. Roelfsema
V90	9	GLAD	V	B	J.Duursma	R. Roelfsema
G91	10	GLAD	V	B	A.Bekker	R. Roelfsema
G92	11	GLAD	V	B	A.Bekker	R. Roelfsema
G92	12	GLAD	V	B	A.Bekker	R. Roelfsema
G91	13	GLAD	V	B	A.Bekker	R. Roelfsema
ABS	14	GLAD	V	B	M.Zweers	R. Roelfsema
ABS	15	GLAD	V	B	M.Zweers	R. Roelfsema
ZG93	16	GLAD	V	B	J.Venema	R. Roelfsema
F96	17	GLAD	V	B	J.Venema	R. Roelfsema
ZG93	18	GLAD	V	B	Comb. René en Dinie	R. Roelfsema
ZG93	19	GLAD	V	B	Comb. René en Dinie	R. Roelfsema
0	20	GLAD	M	J	L.Migchelsen	R. Roelfsema
G92	21	GLAD	M	J	L.Migchelsen	R. Roelfsema
G92	22	GLAD	M	J	J.Duursma	R. Roelfsema
F96	23	GLAD	M	J	E.de Wit	R. Roelfsema
O	24	GLAD	M	J	J.Duursma	R. Roelfsema
O	25	GLAD	M	J	J.Duursma	R. Roelfsema
ZG95	26	GLAD	M	J	J.Duursma	R. Roelfsema
ABS	27	GLAD	M	J	A.Bekker	R. Roelfsema
O	28	GLAD	M	J	J.Kip	R. Roelfsema
O	29	GLAD	M	J	J.Kip	R. Roelfsema
V90	30	GLAD	M	J	A.Vinke	R. Roelfsema
ZG95	31	GLAD	M	J	A.Vinke	R. Roelfsema
ZG94	32	GLAD	M	J	J.Venema	R. Roelfsema
F96	33	GLAD	M	J	J.Venema	R. Roelfsema
V90	34	GLAD	M	J	Comb. René en Dinie	R. Roelfsema
ZG93	35	GLAD	M	J	Comb. René en Dinie	R. Roelfsema
G92	36	GLAD	M	J	Comb. René en Dinie	R. Roelfsema
ABS	37	GLAD	M	J	Comb. René en Dinie	R. Roelfsema
o	38	GLAD	V	J	L.Migchelsen	H. Tenbergen
3ZG93	39	GLAD	V	J	L.Migchelsen	H. Tenbergen
F96	40	KRUL	V	J	L.Migchelsen	H. Tenbergen
G91	41	GLAD	V	J	J.Duursma	H. Tenbergen
ZG93	42	GLAD	V	J	J.Duursma	H. Tenbergen
ZG93	43	KRUL	V	J	J.Duursma	H. Tenbergen
ZG94	44	GLAD	V	J	J.Duursma	H. Tenbergen
G92	45	GLAD	V	J	A.Timmer	H. Tenbergen
1F96	46	GLAD	V	J	A.Timmer	H. Tenbergen
ZG94	47	GLAD	V	J	A.Timmer	H. Tenbergen
ZG95	48	GLAD	V	J	J.Kip	H. Tenbergen
O	49	GLAD	V	J	J.Kip	H. Tenbergen
2F96	50	GLAD	V	J	J.Kip	H. Tenbergen
ABS	51	GLAD	V	J	J.Kip	H. Tenbergen

G92	52	GLAD	V	J	A.Vinke	H. Tenbergen
G92	53	GLAD	V	J	A.Vinke	H. Tenbergen
ZG94	54	GLAD	V	O	A.Vinke	H. Tenbergen
ZG95	55	GLAD	V	J	J.Venema	H. Tenbergen
ZG94	56	GLAD	V	J	J.Venema	H. Tenbergen
ZG94	57	GLAD	V	J	Comb. René en Dinie	H. Tenbergen
ZG93	58	GLAD	V	J	Comb. René en Dinie	H. Tenbergen
ZG95	59	GLAD	V	J	Comb. René en Dinie	H. Tenbergen
G91	60	GLAD	V	J	Comb. René en Dinie	H. Tenbergen
ZG93	61	GLAD	V	J	Comb. René en Dinie	H. Tenbergen
ZG95	62	GLAD	V	J	Comb. René en Dinie	H. Tenbergen
ZG94	63	KRUL	M	B	L.Migchelsen	H. Tenbergen
ZG93	64	KRUL	V	B	A.Vinke	H. Tenbergen
ZG94	65	ZIJDE	V	A	M.Luigies	H. Tenbergen
G92	66	ZIJDE	M	J	A.Vinke	H. Tenbergen
ZG94	67	ZIJDE	M	J	A.Vinke	H. Tenbergen
ZG94	68	ZIJDE	M	J	A.Vinke	H. Tenbergen
ZG93	69	ZIJDE	V	J	M.Luigies	H. Tenbergen
ZG94	70	ZIJDE	V	J	M.Luigies	H. Tenbergen
ZG95	71	ZIJDE	V	J	M.Luigies	H. Tenbergen
ZG93	72	ZIJDE	V	J	A.Vinke	H. Tenbergen
ZG94	73	ZIJDE	V	J	A.Vinke	H. Tenbergen

Keurmeester verslag Jongdierendag Varsseveld

Tekst: **Hans Tenbergen**

Foto's : **René Bosch**

Op zaterdag 21 september 2024 kreeg ik op de jongdierenkeuring, georganiseerd door de VPKV Varsseveld, naast een aantal dwerghoenders ook een klasse van 21 Serama's te keuren.

Tijdens het keurmeestercongres 2023 is de Serama nog weer eens besproken en ook de volgorde van de keurkaart behandeld.

Zo kreeg ik vooraf gaand aan de keuring netjes keurkaarten met daarop de nieuwe volgorde.

De volgorde is nu: Conditie – Veerconditie – Kop(versierselen) – Staart – Karakter – Type.

Het karakter wordt bepaald door het dier op de sokkel te plaatsen. Voor het bepalen van de staart en type laten we het diertje op het matje "paraderen".

De collectie te keuren dieren bestond uit 8 haantjes en 13 hennetjes. Bij de hennetjes helaas een aantal absente dieren.

Op 2 krulvederige hennetjes na was de rest van de diertjes gladvederig. In de kooi lieten een aantal diertjes het type zien dat we niet willen. We noemen het "extreem". De vleugels naar voren wijzend en het kopje achter de borst. We moeten de dieren op tafel/sokkel keuren en niet in de kooi, maar op tafel tonen de diertjes toch minder extreem. Moet je deze dieren dan zo lang op de sokkel laten staan dat ze "in de fout" gaan?

Het waren allemaal diertjes die al wat training hadden gehad. Mooie rustige dieren met een fijn karakter.

Terugkijkend op mijn keuring heb ik voor 1 diertje punten in aftrek moeten brengen. De tijd dat je tijdens de keuring wel eens een diertje bij de staart moest vasthouden is hoop ik nu toch wel voorbij.

De diertjes voldeden allen aan het gewicht. Gelukkig daardoor geen uitsluiting. Een aantal haantjes waren wat grof in hun kopje en kopversierselen. Een haantje moest ik uitsluiten op het kammetje. Een van de kamtanden liet een sprank zien. (Zie foto hieronder)

De hoofdsikkels waren bij het merendeel niet te lang en niet gebogen. Bij de meeste toch wat beschadiging in de vleugelpennen.

Op het laatst wat kleinere haantjes, dit was ook te zien in hun gewicht, met mooie kleine kopjes. Deze diertjes neigden in hun kooien wat naar het extreme type. Zie hiervoor al beschreven.

Voor de hennetjes gold eigenlijk het zelfde.

Er waren bij de te keuren dieren twee lijnen te ontdekken. De wat zwaarder in gewicht met wat grotere kopjes en kopversierselen diertjes, tegenover de andere waarbij alles net wat fijner is. Ook hier de wat "extremere" types in de kooi.

Zoals ik al hiervoor heb vermeld zaten er bij de hennetjes ook twee krulvederige. Een van die hennetjes is de mooiste van deze keuring geworden. Een opmerking bij kop en type bracht het diertje op 93 punten en daar behaalde ze het predicaat F96. Verder had ik nog een F dier bij de gladvederige hennetjes die een totaal 87 punten behaalde.

Aandacht vraag ik voor de "spleet" in de bevedering van de borst. (Zie foto hieronder)

Een enkel diertje had dit. Dit verschijnsel zie je ook wel eens bij Hollandse Kriel hennetjes.

De borstbevedering vormt dan twee delen. De bevedering op het midden is naar binnen geplaatst. Er vormt zich een "spleet".

Wat mij betreft mag je het een gleufje noemen.

Het was weer fijn om na een aantal jaren "stilstand", Serama's te kunnen/mogen keuren.

Het blijft een bijzonder kipje.

Sprank

Spleet

F96 93 punten

F96 87 punten

Foto van de maand

Foto van de maand september

Omdat er in augustus geen foto voorhanden was, heeft de jury gemeend om deze keer te kiezen voor wel 5 foto's.

En wel het hanen gezelschap van Jolanda Duursma.

Allemaal trots poserend op de rand van de bak met lavendel.

Van harte gefeliciteerd Jolanda.

Foto van de maand oktober.

Deze is ingezonden door Maren Laurer. Gezellig en poserend op een grote kei, Ying en Yang.
Maar wie is nu Ying en wie is Yang?

Maren, van harte gefeliciteerd.

Foto van de maand november

Wederom had Maren Laurer volgens de jury de mooiste foto van de maand november gepost.

De haan, vermoedelijk is dit Ying, ligt in het blad heerlijk te genieten van de najaarszon .

Maren, wederom van harte gefeliciteerd.

Nieuwe kansen voor in ovo geslachtsbepaling

Op 1 januari 2022 werd het in Duitsland bij wet verboden om eendagshaantjes te doden. Legbroederijen moesten op zoek naar mogelijkheden en technieken om hieraan te kunnen voldoen. Het legpluimveeteam van De Heus ging in gesprek met broederijen Pluriton, Vepymo, Ter Heerdt-Verbeek en met Het Anker over de gebruikte technieken, de consequenties voor de sector en toekomstige ontwikkelingen voor in ovo geslachtsbepaling.

Hans Groot Koerkamp, algemeen directeur van Pluriton:
Aangezien er op het moment van bekendmaking van deze nieuwe wetgeving in 2019 nauwelijks goede, betrouwbare technieken beschikbaar waren voor geslachtsbepaling in het ei (in ovo), hebben wij in eerste instantie gekozen voor het opfokken van haantjes om te voldoen aan de voorwaarde dat haantjes niet op de dag van uitkomst worden gedood.
Ook andere broederijen fokten de haantjes op of lieten dit doen door collega broederijen of zusterorganisaties. In de tussentijd werd er hard gewerkt aan het ontwikkelen van technieken voor de geslachtsbepaling van broedeieren. De biologische sector heeft er overigens voor gekozen om de haantjes te blijven opfokken en niet te kiezen voor een techniek voor geslachtsbepaling in het ei.

Pionieren

Karin de Zeeuw, Quality Manager en Project Manager OKT bij Ter Heerdt-Verbeek:
Omdat er signalen waren dat deze wetgeving eraan zat te komen, werken we al sinds 2017 mee aan onderzoeken naar geslachtsbepaling in het ei.

In 2019 zijn we begonnen met het handmatig uit het ei halen van de zogenaamde allantoïsvloeistof waarmee we het geslacht konden bepalen. In 2020 kwamen de eerste machines; in onze broederij in Babberich plaatsten we de PLANTegg, die op basis van DNA de geslachtsbepaling doet. En in Barneveld kwam de Seleggt, die op basis van hormonen het geslacht bepaalt.
We waren benieuwd hoe ver we deze twee verschillende methodes door konden ontwikkelen. We zijn volop gaan onderzoeken en hebben daarbij veel nieuwe dingen geleerd en uitgeprobeerd.

Keuzes maken

Adri Mertens, operationeel manager bij Vepymo:

In het begin lieten we het geslacht van het kuiken in het broedei elders bepalen via de Seleggt techniek. In 2023 hebben we in onze broederij in Poppel de Ella geslachtsbepalingsmachine in gebruik genomen.

Ook deze methode haalt een druppeltje allantoisvloeistof uit het ei dat vervolgens door een massaspectrometer getest wordt op de aanwezigheid van een biomarker. Binnen een seconde wordt het geslacht vastgesteld.

Toen we voor de keuze van een methode stonden, wilde de Duitse wetgeving nog naar dag zeven voor de geslachtsbepaling gaan. De Ella kon dat al op dag negen en de verwachting was dat deze techniek naar dag zeven zou gaan.

Haalbaar, schaalbaar en betaalbaar

Jan Vroegindeweij, directeur Kuikenbroederij en Pluimveebedrijf Het Anker:

Wij zijn in Ochten in samenwerking met het bedrijf In Ovo al elf jaar onderzoek aan het doen naar in ovo geslachtsbepaling en zochten naar een methode die haalbaar, schaalbaar en betaalbaar is. In deze jaren is er veel veranderd.

Zo werd in Duitsland via onderzoek aangetoond dat een embryo vóór de dertiende dag geen pijnbeleving heeft en is in de Duitse wetgeving per 1 januari 2024 opgenomen, dat de geslachtsbepaling vóór de dertiende dag van het broedproces moet plaatsvinden. Inmiddels maken we in Ochten gebruik van de Ella methode en bij Beunder in Warder van de Seleggt methode.

Overgang naar Orbem-methode

Pluriton is in Arendonk (B) in 2020 gestart met de Cheggy-methode die alleen geschikt is voor bruine legrassen en vervangt deze door de Cheggy Zoom in de broederij in Veenendaal, aldus Groot Koerkamp. Voor witte legrassen lieten we de bepaling doen door een collega-broederij.

Op een gegeven moment kwam het bedrijf Orbem met een systeem dat goede, betrouwbare én voorspelbare resultaten behaalde. Sinds 1 mei 2024 hebben we de Genus Focus in gebruik genomen in onze nieuwe locatie in Bladel waar inmiddels vijf machines staan.

Voordelen

Ook wij schakelen begin oktober over naar de Orbem methode in onze broederij in Babberich, vertelt De Zeeuw. Er hoeft met deze methode geen gaatje meer in het ei gemaakt te worden. Het is hygiënischer, minder arbeidsintensief, werkt snel en door een kleinere foutmarge heb je minder broedeieren nodig voor hetzelfde aantal henkuikens.

Mertens haakt hierop aan: Bij Vepymo komt de Orbem techniek in onze nieuwe broederij in Duitsland te staan. We verwachten dat we hier rond oktober 2024 mee kunnen gaan starten. Alle OKT-kuikens willen we vanuit deze broederij gaan leveren.

Eén stem richting de overheid

Vroegindewei:

Ook in Nederland wordt er al gesproken over wetgeving met betrekking tot ZED (Zonder Eendagshaantjes Doden). Er is daarom een stuurgroep opgericht waarin we de toekomst van ZED voor tafeleieren in Nederland bespreken.

Als sector willen we ervoor zorgen dat dit niet voor de industrie-eieren en de export van kuikens gaat gelden. Dit zou namelijk betekenen dat we door de kosten van de geslachtsbepalingstechnieken niet meer kunnen concurreren met andere landen. In deze stuurgroep zit naast de COBK (organisatie van broederijen en exporteurs van kuikens en broedeieren) ook het Ministerie van LNV, de Dierenbescherming, NOP en NVP. Het gewenste einddoel is het seksen van een broedei voor inleg. Of en wanneer dat mogelijk is, weten we nu nog niet. Misschien moet er nog een nieuwe techniek ontwikkeld worden om dit te kunnen realiseren.

Kostprijs

De meerprijs van een OKT-hen hangt af van verschillende factoren. Denk hierbij aan de licentiekosten van de geslachtsbepalings-techniek. Maar ook aan investeringen in het gebouw, arbeidskosten, materiaalkosten, extra broedeieren die nodig zijn en het opfokken van de hanen (door seksfouten). Doordat de systemen steeds beter, sneller en betrouwbaarder worden zal de meerprijs nog dalen.

Uitdaging levert nieuwe inzichten

De Duitse wetgeving rondom OKT heeft veel uitdagingen met zich meegebracht. Doordat de legbroederijen samen met verschillende ontwikkelaars intensief aan de slag zijn gegaan, zijn er nieuwe openingen, inzichten en technieken ontstaan. Deze innovatiekracht heeft de legpluimveesector een boost gegeven en zorgt voor nieuwe mogelijkheden en kansen.

Zo werkt het

De Genus Focus kan op een contactloze manier, dus zonder het maken van een gaatje, het geslacht bepalen van het embryo in een ei bij bruine en witte legrassen. Dit gebeurt door van ieder broedei een MRI scan te maken van de geslachtsorganen van het embryo op dag elf of twaalf, dus voor de verplichte dertiende dag.

In een seconde wordt het geslacht van een embryo bepaald. De heneieren worden vervolgens verder uitgebreed. Door gebruik te maken van kunstmatige intelligentie wordt het systeem steeds sneller en nauwkeuriger.

Momenteel kan een machine ruim 2.500 eieren per uur verwerken. Maar het systeem ontwikkelt zich erg snel en kan volgend jaar waarschijnlijk naar drie tot vierduizend eieren per uur. Het aantal seksfouten ligt momenteel op één tot anderhalf procent. De verwachting is dat dit minder dan één procent wordt op termijn.

Bron: [De Heus Diervoeders](#)

Correspondentie voor de volgende Nieuwsbrief, graag inleveren voor :

1 maart 2025

Inlevering graag via de mail (aaltinus.timmer@ziggo.nl) met als bijlage Uw verslag en/of foto.

